

FORENINGEN | ODDER
NORDEN | 2020/21

Danmark Grønland Finland Island Norge Sverige Færøerne Åland

Program

Genforeningen
1920 - 2020

Efterår 2020 og forår 2021

Den nordiske model - endnu engang

Pandemien har med sin globale hærgen i hvert fald én lokal konklusion: Landet Danmark hænger sammen, selv i en krise.

Selv om de nordiske lande har valgt vidt forskellige strategier, så fungerer de, også i en krisetid, med stor tillid til myndighederne og med anelig justits i det offentlige rum.

Fænomenet hedder social kapital og kendetegner de samfund, der er præget af fælles normer og høje forventninger til gensidighed: jeg tror på det, myndighederne siger og rejser andres cykler op, hvis de er væltet. Lande med høj social kapital klarer sig igennem pandemien, uanset strategien. De fungerer godt økonomisk, fordi tingene ikke går op i konflikter og korruption, og de scorer højt på borgernes tilfredshed og lykkefølelse. Og hvor kommer den så fra, den nordiske sammenhængskraft? Meget tyder på, at det særligt nordiske DNA skyldes et særligt syn på uddannelse med to elementer, som næsten ingen andre lande har samtidig. For det første, at alle skal uddannes godt i folkeskoler, frie skoler, efterskoler, højskoler. For det andet at uddannelse handler om dannelse, ikke bare erhvervsrettede kompetencer. Uddannelse handler om, hvad man kan. Dannelse handler om, hvem man er. Dannelse handler om vekselvirkningen mellem det enkelte individ og et forpligtende fællesskab, mellem menneske og samfund. Kan man indgå i en større sammenhæng? Er man en ressource for en gruppe eller et helt land? Så er man dannet.

Det siger sig selv, at sådanne overvejelser også er gjort andre steder. Men de nordiske lande er ret alene om at bygge et helt samfund på et fælles skolesystem fokuseret på dannelse. Det er tilmed sket i politisk enighed. Dér er vi også i dag, selv om lysten til kun at diskutere "erhvervsrettede kompetencer" nok er stigende.

Det handler om demokrati. Demokratidebatten kom især efter 2.verdenskrig til at danne grundlaget for folkeoplysning i Norden: "Verden er pludselig vågnet op og har til sin forbavselse set, at den er demokratisk". Det var den nemlig ikke før, skriver professor i kirkehistorie Hal Koch i indledning til sin berømte bog "Hvad er

demokrati?" fra 1945. Bogen kom i høj grad til at præge efterkrigstidens nordiske demokratidebat. For Hal Koch var demokrati nok en styreform, men det skulle oprettholdes af en kulturel livsform, der bygger på respekten for medmennesket.

Hal Koch var i 1946 hovedmanden bag etableringen af Krogerup Højskole i Humlebæk. Ved indvielsen præciserede han, hvad folkeoplysning i hans optik drejer sig om, nemlig medborgerskab: "Den største fare, der truer vores samfund, er den, at vi i alt for udpræget grad bliver privatmennesker, der kun interesserer sig for deres eget erhverv, deres egen forretning, deres eget hus og familie, deres egen bekvemmelighed. Hvor dét sker, er landet modent til et autoritært styre, den stærke mand eller måske et usundt partistyre."

For Hal Koch handlede folkeoplysning først og fremmest om politisk medleven. Det handler ikke om, at man er højre- eller venstreorienteret, men at tingene rager én.

Det var sådanne tanker, der kom til at præge folkeoplysningen i Norden efter 2.verdenskrig og bibragte den enkelte en høj social kapital.

Den sociale kapital er stadig høj og ikke præget af mistillid og gakkede konspirationsteorier, som man konstant møder i f.eks. Storbritannien og USA. Vi er uenige med hinanden, og vi kritiserer gerne myndighederne, når for eksempel coronastrategien ikke er på plads. Men vi deler samfund.

Vi omstiller os, overholder loven, tager ansvar. Derfor klarer vi også pandemier bedre end andre, uanset strategien.

Vi har i år stykket et varieret program sammen, synes vi da selv. Programmet følger på de følgende sider.

Vi håber, mange af jer får lyst til at deltage i arrangementerne.

De bedste hilsner,
Aage Augustinus

Kalender

- 10.09.20:** Generalforsamling 2019/2020 **Side 3**
21.10.20: Foredrag ved Naja Mikkelsen **Side 4**
09.11.20: Skumringstime - sognepræst Kåre Schelde Busk **Side 5**
21.11.20: Middag og fællessang **Side 6**
03.01.21: Nytårsmatine - Berit Bjerre Handberg og Bent Handberg **Side 8-9**
25.01.21: Film i Biffen **Om det uendelige Side 7**
03.02.21: Foredrag: Berlin, Sønderborg, Aabenraa / Genforeningen **Side 10-11**
18.03.21: Generalforsamling 2021 **Side 13**
10.+11.05.21: Forårstur til Sydslesvig og Sønderjylland / Genforeningen **Side 14-15**

Torsdag den 10. september, kl. 18.30

Generalforsamling i Foreningen NORDEN Odder

Torsdag den 10. sept. kl. 18.30 afholder Foreningen NORDEN Odder den udskudte generalforsamling 2019/2020 i Odder Valgmenigheds Forsamlingshus.

Kl. 18.30: Generalforsamling

Kl. 19.00: Foreningen er vært ved et mindre traktement

Kl. 20.00: Byrådsmedlem **Finn Thranum** vil fortælle om Nordisk Råd, som han var medlem af 2013-2015. Finn Thranum fortæller blandt andet om de spændende oplevelser i Nordisk Råd, den gode grundtanke i samarbejdet imellem de nordiske lande og det som har gjort mest indtryk på ham. Finn Thranum har en særlig viden og interesse for sundhedsområdet, så en del af oplægget vil omhandle nogle af de nordiske ligheder og forskelle, han har oplevet på dette område.

STARK

Det professionelle byggemarked

STARK Odder

Banegårdsgade 27 • 8300 Odder • Tlf. 8252 6050

**Få en påmindelse
om arrangement
i Foreningen NORDEN**

Tilbud til vores medlemmer med e-mail.

Send din mail til

hildaogleif@gmail.com (kasserer Hilda Kristensen)

- så vil vi sende en reminder, en uges tid før vi har et arrangement i foreningen

Onsdag den 21. oktober, kl. 19.30

Foredrag

i Odder Valgmenigheds Forsamlingshus

Vikingerne i Nordatlanten og Nordboerne i Grønland

- ved Naja Mikkelsen

Vikingerne drog i slutningen af 700-tallet ud fra de nordiske lande og kom vidt omkring i Europa og Nordatlanten. De bosatte sig i Island omkring år 870 e. Kr. og ved årtusindeskiftet sejlede vikingernes efterkommere fra Island til Grønland. Disse efterkommere bosatte sig i det sydvestlige Grønland og kaldes nordboere. De etablerede sig i Østerbygden nær Grønlands sydvestspids og i Vesterbygden i Nuuk-området, hvor de antog kristendommen og byggede en række kirker og klostre. De første nordboere var primært bønder, der bragte landbrugstraditioner med sig fra Island. På et tidligt tidspunkt indgik fiskeri og jagt på sæler og hvalrosser som supplement til landbruget.

Nordboerne levede i Grønland i godt 500 år, men der skete en gradvis affolkning af de to bygder. Omkring år 1300 havde de sidste nordboere forladt Vesterbygden, mens det samme skete godt 100 år senere for Østerbygden, hvorefter nordboerne sporløst forsvandt. De sidste skriftlige beretninger om nordboerne i Grønland er fra 1408, hvor et stort bryllup i Østerbygden omtales. Herefter er alle skriftlige kilder om nordboernes sidste tid i Grønland tavse. Ændringer i den socioøkonomiske struktur samt klimaændringer kan være

Naja Mikkelsen

nogle af årsagerne til deres forsvinden. Fra omkring år 1200 ændrede klimaet sig nemlig omkring Vesterbygden med koldere vintre og mere havis, og den tiltagende kulde ramte Østerbygden omkring år 1400. Da Hans Egede kom til Grønland i 1721, var den kristne menighed i Grønland forsvundet uden at nogen skriftlige kilder kan beskrive, hvad der skete med nordboerne.

Naja Mikkelsen er maringeolog og adjungeret seniorforsker ved De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS).

Naja Mikkelsen, der er barnebarn af polarforskeren Ejnar Mikkelsen, er til dels vokset op på Grønland og har gennem en lang årrække har været på sporene af nordboernes bosætning i Grønland.

Entré: kr. 60,- incl. kaffe og kage.

Mandag den 9. november, kl. 19

Skumringstime på Odder Bibliotek

Oplæsning ved sognepræst Kåre Schelde Busk, Fjordpastoratet, der vil læse et uddrag af den islandske forfatter Auður Ava Ólafsdóttir's roman "Ar".

"Ar" er en finurlig roman om et menneske, der mildt sagt er træt af livet, men bliver holdt fast af livet eller som Auður Ava Ólafsdóttir selv udtrykker det: "Jeg skriver mod mørket i verden".

Auður Ava Ólafsdóttir tildeltes i 2018 Nordisk Råds Litteraturpris for romanen. Desuden vil der være sang ved repræ-

sentanter for ODDERKORET - under ledelse af Karen Bünemann. Herefter serveres der mjød og kommenskringler.

Et traditionsrigt og populært arrangement, der afholdes på omkring **2000 biblioteker** over hele Norden denne aften.

Gratis adgang! Traditionelt kommer der rigtig mange til dette arrangement. Under hensyntagen til afstandsregler grundet coronapandemien er der begrænsninger på antal deltagere.

Derfor: Hent en gratis billet på www.odderbilletten.dk

Arrangører: Odder Bibliotek og Foreningen NORDEN i Odder

Advokatfirmaet **STRAUSS & GARLIK**

Landsdækkende advokatfirma – når du vil have en specialist til din sag.

Aarhus

Sønder Allé 3, 1. & 2. sal
8000 Aarhus C
Tlf. 8612 3499

Odder

Holsteinsgade 19
8300 Odder
Tlf. 8780 1266

København

Tornerosevej 127B, 1.tv.
2730 Herlev
Tlf. 7030 5420

www.straussoggarlik.dk

Lørdag den 21. november, kl. 18.30

Middag og fællessang

på Rude Strand Højskole

Lørdag den 21. november er der middag og fællessang, ikke hver for sig, men sammen på Rude Strand Højskole.

Vi starter kl. 18.30 med en nordisk inspireret 2-retters middag og slutter aftenen med kaffe og kage.

Indimellem er der præsentation af "Den nye Højskolesangbog" ved pianist Mette Hedegaard Jørgensen og Aage Augustinus.

Efter 14 år kommer der i november en ny 19. udgave af Højskolesangbogen. Selv om der ikke er noget i vejen med den gamle udgave fra 2006, så skifter tiderne og historien udvikler sig, og det skal danskernes drømmebog derfor også.

Vi vil synge nogle af de nye sange. Der er kommet mere end 3000 forslag til nye sange. Vi skal naturligvis også synge nogle af de gode gamle. I alt 601 sange har fundet vej til den nye Højskolesangbog.

Pris for middag, kaffe og kage samt foredrag: kr. 200,- (øl og vin kan købes til rimelige priser).

Er der medlemmer, der har problemer med transport til Rude Strand, så oplys dette i forbindelse med tilmelding. Vi vil søge at etablere transportordning.

Tilmelding senest den 14. november til Aage Augustinus 51 18 51 02 eller mail: aage-augustinus@mail.dk

Mandag den 25. januar 2021, kl. 18

Film i Biffen

Om det uendelige

I samarbejde med Biffen i Odder viser vi filmen "**Om det uendelige**" af den svenske instruktør **Roy Andersson**. Han er en af svensk films legender, som i 1970'erne lavede nogle fremragende tidsbilleder, der positionerede ham som en moderne og modig filmskaber, der udfordrede Ingmar Bergmans dominans som Sveriges filmiske reformator. Efter en lang pause som filminstruktør vendte han tilbage med film som "Sange fra anden sal" fra 2000 og "En due sad på en gren og funderede over tilværelsen" fra 2014.

Hans nyeste film, "Om det uendelige" er

en sørgmunter refleksion over livet i al dets skønhed og forfærdelighed, dets storhed og banalitet. Filmen vandt i 2019 Sølvløven ved filmfestivalen i Venedig og viser, at Roy Andersson i en alder af 77 år er tilbage i topform som en fornyer af den nordiske filmgenre. Filmen indledes med et kort oplæg.

Pris: 85 kr

LÆSEKREDSE

Foreningen Norden i Odder har to læsekredse der mødes i kirkecentret.

Henvendelse til:

Clary Rasmussen på tlf. 29 62 06 61

KJELDSEN BOG & IDE
ROSENSGADE 8, 8300 ODDER
TLF.: 8654 1050 **BOGIDEODDER**

Søndag den 3. januar 2021, kl. 14-16.30

Nytårsmatine

i Odder Valgmenigheds Forsamlingshus
Så er det tid at mødes og ønske hinanden

Godt Nytår!

**Berit Bjerre Handberg
og Bent Handberg**

**Vi starter traditionen
tro med champagne og
kransekage.
Herefter er der fore-
drag ved Berit Bjerre
Handberg og Bent
Handberg.**

Fra Hou til Grønland

Oktober 2018 rykkede Berit Bjerre Handberg og Bent Handberg teltpælene op i Hou og flyttede til Nuuk i Grønland. Berit skulle tiltræde jobbet som cheflæge for Det Grønlandske Sundhedsvæsen, og Bent havde fået job som senior IT-projektleder i en grønlandsk IT-virksomhed.

Berit og Bent vil fortælle om Grønland, og hvordan det er at flytte fra voksne børn, familie og venner til en kultur, som på nogle måder ligner den danske, men også på mange måder er fundamentalt forskellig fra den kultur, vi kender i Danmark.

I foredraget vil de bl.a. komme ind på følgende emner:

- Udfordringer med at få et sundhedsvæsen til at fungere, som dækker et landområde hvor der er 2.670 km fra nord til syd og 1.050 km fra øst til vest.
- Kulturforskelle mellem Danmark og Grønland.
- Dagligdagen i dagens Grønland.
- Grønlandsk politik. Herunder selvstændighedsdrømme og reaktioner på tilnærmelserne fra USA.
- Den storslåede grønlandske natur.
- De sociale forhold i Grønland.

Pris: Kr. 60,-

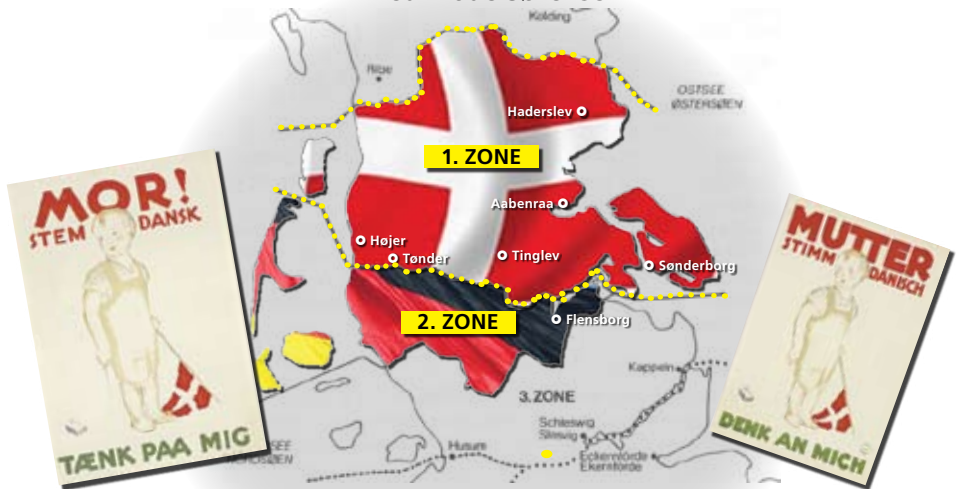
Onsdag den 3. februar 2021, kl. 19.30

Foredrag

i Odder Valgmenigheds Forsamlingshus

Berlin • Sønderborg • Aabenraa

- ved Frode Sørensen

Genforeningen

1920 - 2020

Perioden fra midten af oktober 1918 og frem til 17. november 1918 blev afgørende for Nordslesvigs krav i henhold til Prag-fredens §5 om befolkningens ret til selvbestemmelse. Sønderjyderne førstemand H. P. Hanssen udnyttede i den tyske Rigsdag det voksende mismod efter Tysklands fejlslagne forårsoffensiv på Vestfronten.

Mytteri og opstand i Kiel den 4. november bredte sig til Sønderborg, hvor matros og skrædder Bruno Topff gen-

nemførte en dramatisk, men ublodig revolution. De danske parlamentarikere i Berlin H. P. Hanssen, Nis Nissen og H. D. Kloppenborg-Skrumsager drøftede taktik og forberedte deres indsats på det for den danske befolkning i Nordslesvig afgørende møde på Folkehjem i Aabenraa den 16. og 17. november 1918. Foredraget slutter med afstemningen den 10. februar 1920 og de store festligheder i Kongeskansen på Dybbøl den 11. juli 1920.

Frode Sørensen

Frode Sørensen: sparekassemand og politiker, formand for danske sparekassefunktionærer 1983-1992, medlem af Folketinget 1998-2007, skatteminister 2000/01. Siden 2010 formand for Sprogforeningen - Danmarks ældste nationale forening.

Vi har Danmarks mest tilfredse kunder

Det fastslår den mest anerkendte
undersøgelse af danske banker, EPSI 2019.

Odder afdeling | Rathlousgade 6
8300 Odder | tlf. 70 20 83 21
sparkron.dk

**SPAREKASSEN
KRONJYLLAND**

#påvej

Torsdag d. 18. marts 2021, kl. 18.30

Generalforsamling

i Foreningen NORDEN Odder

Torsdag den 18. marts kl. 18.30 afholder Foreningen NORDEN Odder den årlige generalforsamling 2020/2021 i Odder Valgmenigheds Forsamlingshus.

Kl.18.30: Generalforsamling.

Kl.19.00: Foreningen er vært ved et mindre traktament.

Kl.20.00: Oplæg ved Foreningen NORDEN's generalsekretær
Peter Jon Larsen:

Norden netop nu!

Kvickly

Odder

Nørregade 6, 8300 Odder
Tlf. 8780 2800

Åbningstider:
Alle dage kl. 8.00-20.00

Mandag/tirsdag den 10.+11. maj 2021

Forårstur til Sydslesvig og Sønderjylland

2-dagstur

Mandag den 10. maj kl. 8.00

Afgang fra Spektrum Odder i luksusbus med flysæder (ikke dobbeltdækker). Der vil blive serveret kaffe og rundstykker undervejs.

Vi kører over den gamle grænse lige nord for Christiansfeld. Sidst på formiddagen skal vi på guidet byvandring i den gamle del af Flensborg. Herefter står den på frokost på Hansens Brauerei. Efter frokost besøger vi Lyksborg Slot. Herefter går turen via Kappel til kursuscentret Christianslyst, hvor vi skal overnatte. Om aftenen står den på festbuffet på Christianslyst.

Tirsdag den 11. maj

Efter morgenmad og smøring af madpakker går turen tilbage til Danmark. Der vil være mulighed for at handle ved grænsen. Derpå går turen til Dybbøl Banke, hvor vi spiser frokost. Sluttelig besøger vi Sønderborg Slot og ser den store genforeningsudstilling.

Lyksborg Slot / Glücksburg Schloss

Sønderborg Slot

Vi er tilbage i Odder ca. kl. 19.00.

Pris pr. person: kr. 1675,- i dobbeltværelse (tillæg for eneværelse: kr. 300,-).
Prisen er excl. drikkevarer.

Tilmelding senest 15. januar 2021
- der er plads til 60 deltagere efter
"først-til-mølle-princippet"

Kontaktperson: Aage Augustinus
Mail: aage-augustinus@mail.dk
Tlf. 51 18 51 02

Betaling: Sparekassen Kronjylland
reg.nr. 6116 konto 9042279323

Vores guide i Sønderjylland og Sydslesvig er **Frode Sørensen**, tidligere skatteminister og landsformand for Foreningen NORDEN og aldeles nuværende formand for Sprogforeningen.

Frode Sørensen

Find Foreningen NORDEN Odder på Facebook eller på vores hjemmeside:
www.oddereforeningen-norden.dk

Foreningen Norden

Foreningen Norden arbejder for øget samarbejde på kryds og tværs af de nordiske landegrænser.

I Odder afdelingen - stiftet 1944 - er der ca. 300 medlemmer.

Medlemskab i Foreningen Norden 2020/2021

Personligt	295 kr.
Husstand incl. børn til 18 år	390 kr.
Pensionist 65 år og førtidspension	195 kr.
Pensionistpar 65 år og førtidspension	240 kr.
Skolemedlemskab	495 kr.
Skolemedlemskab under 100 elever	200 kr.
Biblioteker	395 kr.

Bestyrelsen:

Formand **Aage Augustinus**
Kystvejen 176, Rude Strand,
8300 Odder tlf. 51 18 51 02
Email: aage-augustinus@mail.dk

Næstformand **Erik Hedegaard**
Skovlunden 1, Rude Strand, 8300 Odder
tlf. 30 25 90 89
Email: erhe@mail.tele.dk

Kasserer **Hilda Kristensen**
Blegevej 33, 8300 Odder
tlf. 86 54 09 54
Email: hildaogleif@gmail.com

Sekretær **Jørgen Hejlsvig**
Skovsangervej 1, 8300 Odder
tlf. 86 56 04 08 - 22 48 59 54
Email: joergen@hejlsvig.dk

Jytte Christensen
Højvænget 226, 8300 Odder
tlf. 26 21 62 89
Email: vagnogjytte@gmail.com

Knud Warming
Holsteinsgade 39, 8300 Odder
tlf. 27 78 28 61
Email: kcwarming@gmail.com

Jesper Hjort
Solbrinken 12, 8300 Odder
tlf. 20 90 20 20
Email: jesper.hjort09@gmail.com

Suppleant:

Joan Rask
Rosengade 106, 8300 Odder
tlf. 51 92 04 39
Email: joanrask@gmail.com